

Institutionen för Handel och Företagande

TENTAMEN

Kurs: Kalkylering och Budgetering

Delmoment: Salstentamen I

Kurskod: FÖ149G

Högskolepoäng för tentamen: 3 hp

Datum: 241128

Skrivtid: 08.30-11.30

Ansvarig lärare: Fredrik Lundell

Hjälpmedel/bilagor: Miniräknare (HIS)

- Anvisningar:**
- ☒ Ta nytt blad för varje ny fråga
 - ☒ Skriv endast på en sida av papperet.
 - ☒ Skriv namn och personnummer på samtliga inlämnade blad.
 - ☒ Numrera lösbladen löpande.
 - ☒ Använd inte röd penna.
 - ☒ Markera med kryss på omslaget vilka uppgifter som är lösta.

Övrigt: Visa på ett tydligt sätt alla relevanta beräkningar i det som lämnas in.

Betygsgränser:	Väl Godkänd:	$\geq 75\%$ av totala poängsumman
	Godkänd:	$\geq 50\%$ av totala poängsumman
	Underkänd:	$< 50\%$ av totala poängsumman

Lycka till!

Antal sidor totalt: 5

Uppgift 1 (5 poäng)

Utgå ifrån ett företag som tillverkar livsmedel och visa sedan genom ett konkret eget exempel hur ökat fokus på hållbarhet kan påverka företagets ekonomistyrning på strategisk, taktisk och operativ nivå. Tänk på att tydligt förklara vilken slags aspekt av hållbarhet som ditt exempel berör.

Uppgift 2 (3 poäng)

Förklara hur produktivitet, effektivitet och påverkan hänger ihop genom ett exempel.

Uppgift 3 (5 poäng)

Nedan följer en preliminär balansräkning samt resultaträkning, som idag tagits fram av chefsekonomen, för år 2024 (alla belopp är i tkr) för det lilla verkstadsföretaget Heavy Metal AB, som tillverkar en rad mindre specialkomponenter för bilindustrin:

Balansräkning			
Tillgångar		Skulder och eget kapital	
Maskiner	1400	Eget kapital	1400
Kundfordringar	300	Banklån	400
Bank	300	Leverantörsskulder	200
	2000		2000

Resultaträkning

Rörelsens intäkter	1000
Rörelsens kostnader	-888
Rörelseresultat	112
Ränteintäkter	34
Räntekostnader	-12
Resultat efter finansiella poster	134

a.) Beräkna företagets räntabilitet på totalt kapital, genomsnittlig skuldränta och skuldsättningsgrad och använd sedan hävstångsformeln för att analysera räntabiliteten på eget kapital. (3p)

b.) Företagets ägare vill att räntabiliteten på eget kapital ska uppgå till 15%. Hur skulle du gå till väga för att på kort sikt (fram till årsskiftet) enklast uppnå detta? (2p)

Uppgift 4 (3 poäng)

Vad är det som utmärker nedbrytningsmetod i samband med budgetering? Visa detta genom att utgå ifrån ett exempel, där du också redogör för en tydlig nackdel med denna metod.

Uppgift 5 (4 poäng)

Sune driver sedan fyra år ett litet handelsföretag. Nedan återges balansräkningen vid årets början och därefter de affärshändelser han tror ska inträffa under året (alla belopp i kr).

Balansräkning 1/1 år 5

Inventarier	1 500 000	Banklån	770 000
ack.avskr. inventarier	-600 000	Eget kapital	274 000
Varulager	124 000		
Likvida medel	20 000		
Summa tillgångar	1 044 000	Summa skulder & eget kapital	1 044 000

- Avskrivning på inventarier uppgår till 150 000 kr/år.
- På banklånet (se balansräkningen 1/1 ovan) betalas ränta med 8 %, och amortering uppgår till 77 000 kr/år.
- Varuförsäljning beräknas uppgå till 1 500 000 kr under detta år.
- Värme och el beräknas uppgå till 50 000 kr per månad.
- Sune räknar med att göra varuinköp för 500 000 kr under året.
- Vid årets slut beräknas varulagret uppgå till 95 000 kr.
- Sune måste köpa in diverse förbrukningsmaterial för totalt 25 000 kr under året. Allt inköpt material används under år 5.
- Varje månad beräknar Sune att lägga ner 8000 kr på diverse kostnader.
- Sune planerar att göra privatuttag på 25 000 kr/månad.
- Leverantörsskulder väntas uppgå till 55 000 kr och kundfordringar till 30 000 kr vid årets slut.

Upprätta utifrån ovanstående förutsättningar resultat- och likviditetsbudget. Använd mallarna på nästkommande sidor, och glöm ej att visa nödvändiga beräkningar.

Resultatbudget	
<i>Rörelsens intäkter:</i>	
<i>Rörelsekostnader:</i>	
Summma rörelsekostnader =	
Budgeterat rörelseresultat =	
<i>Finansiella poster:</i>	
Budgeterat resultat =	

Beräkningar:

Lividitetsbudget	
Ingående likvida medel	
Inbetalningar:	
Utbetalningar:	
Förändring kortfristiga fordringar och skulder:	
Utgående likvida medel =	

Beräkningar:

Bilaga

Räntabilitet på totalt kapital

$$\frac{(\text{Rörelseresultat} + \text{finansiella intäkter})}{\text{Totalt kapital}}$$

Räntabilitet på sysselsatt kapital

$$\frac{(\text{Rörelseresultat} + \text{finansiella intäkter})}{\text{Sysselsatt kapital}}$$

Räntabilitet på eget kapital

$$\frac{\text{Resultat efter finansiella poster}}{\text{Eget kapital}}$$

Räntabilitet på justerat eget kapital

$$\frac{\text{Resultat efter finansiella poster} * (1 - \text{skatt})}{\text{Justerat eget kapital}}$$

Genomsnittlig skuldränta

$$\frac{\text{Räntekostnader}}{\text{skulder}}$$

Skuldsättninggrad

$$\frac{\text{Skulder}}{\text{Eget kapital}}$$

Hävstångsformeln

$$RE = RT + (RT - RS) \times \frac{S}{E}$$

Soliditet

$$\frac{\text{Eget kapital}}{\text{Totala tillgångar}}$$

Räntetäckningsgrad

$$\frac{(\text{Rörelseresultat} + \text{finansiella intäkter})}{\text{Räntekostnader}}$$

Kassalikviditet

$$\frac{(\text{Omsättningstillgångar} - \text{varulager})}{\text{Kortfristiga skulder}}$$

Balanslikviditet

$$\frac{\text{Omsättningstillgångar}}{\text{Kortfristiga skulder}}$$

Bruttomarginal

$$\frac{\text{Bruttoresultat}}{\text{Omsättning}}$$

Rörelsemarginal

$$\frac{\text{Rörelseresultat}}{\text{Omsättning}}$$

Vinstmarginal

$$\frac{(\text{Rörelseresultat} + \text{finansiella intäkter})}{\text{Omsättning}}$$

Kapitalets omsättningshastighet

$$\frac{\text{Omsättning}}{\text{Totalt kapital}}$$